

С ИНДЕКСИ ЗА ТЪРСЕНЕ

ОСНОВЕН ИНДЕКС

В основния индекс се индексират повечето от полетата и подполетата. За кодирани подполета обикновено се индексират заложените в кодовете стойности (а не самите кодове).

В целия основен индекс може да се търси и без да се използва префикс за търсене или с префикса KW=. Префиксите за търсене са създадени за подполетата, които представят най-добре съдържанието на индексирания документ. Тези подполета се използват най-често за търсене. С употребата им търсенето може да се ограничава само до определени подполета.

Основен индекс – библиографска информация

суфикс	значение	търсене	подполета
/AB	Анотация или резюме	по дума	330af
/AU	Интелектуална отговорност - Име на лице	по дума	200f, 700abcdef-702abcdef, 900abcdef-902abcdef, 903abcdef, 904abcdef
/CB	Интелектуална отговорност – Наименование на колективен орган	по дума	710abgh-712abgh, 910abgh-912abgh
/CL	Серия	по дума	225adefhiv
/CP	Място, свързано с колективен орган	по дума	710ce-712ce, 910ce-912ce
/GM	Общо означение за материал	по дума	200b, 539b
/NM	Наименование на производителя	по дума	210g
/NT	Забележки	по дума	300a, 301a, 317a, 321ax, 323a-325a, 328adefg
/PM	Място на производство	по дума	210ef
/PP	Място на издаване, разпространение и др.	по дума	210ab, 620abcd
/PU	Наименование на издателя	по дума	210c
/TI ¹	Заглавие	по дума	200acdehi, 327a, 501ae, 503a, 510aehi, 512ae, 513aehi, 514a-517a, 518ae, 520aehi, 530ab, 531abc, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
/TO	Оригинално заглавие	по дума	500ahi

¹ Когато в подполетата 996h или 997h, въвеждащият израз е „ISBN_”, съдържанието на подполето не се индексира в индексите /TI и TI=, а номерът, предхождан от този низ от символи се индексира в индекса BN=.

Основен индекс – анализ на съдържанието

суфикс	значение	търсене	подполета
/PN	Име на лице, използвано като предмет	по дума	600abcdef, 960abcdef
/CS	Наименование на колективен орган, използвано като предмет	по дума	601abc, 961abc
/FN	Име на фамилия, използвано като предмет	по дума	602af, 962af
/TS	Заглавие, използвано като предмет	по дума	605ahiklnq, 965 ahiklnq
/TN	Тематична предметна рубрика	по дума	606a, 966a
/GN	Географска предметна рубрика	по дума	607a, 967a
/CH	Хронологична предметна рубрика	по дума	608a, 968a
/FS	Формална предметна рубрика	по дума	609a, 969a
/DX	Тематична подрубрика	по дума	600x–609x, 960x–969x
/DY	Географска подрубрика	по дума	600y–609y, 960y–969y
/DW	Формална подрубрика	по дума	600w–609w, 960w–969w
/DZ	Хронологична подрубрика	по дума	600z–609z, 960z–969z
/DU	Неконтролирани предметни термини	по дума	610abz
/SU	Предметни термини	по дума	600–610, 960–969 (всички подполета)
/GE	Ключови думи – NUK	по дума	627a

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИНДЕКСИ

Допълнителни индекси – данни за записа

префикс	значение	търсене	подполета
CR=	Създател на записа/Запис, прехвърлен от COBISS.Net	по израз	---
CY=	Запис, прехвърлен от COBIB	по израз	---
DM= ²	Дата на създаването/прехвърлянето от COBIB или от COBISS.Net	по израз	---
DR=	Дата на последната актуализация		---
ID=	Идентификация на записа	по израз	---
LN=	Локален номер	по израз	---
RE=	Последен редактор на записа	по израз	---

Допълнителни индекси – библиографски данни

префикс	значение	търсене	подполета
AU= ³	Интелектуална отговорност - Име на лице	по израз	700abcdef-702abcdef, 900abcdef- 902abcdef, 903abcdef, 904abcdef
CB=	Интелектуална отговорност – Наименование на колективен орган	по израз	710ab-712ab, 910ab-912ab
CL=	Серия	по израз	225adefhiv
CP=	Място, свързано с колективен орган	по израз	710ce-712ce, 910ce-912ce
GM=	Общо означение за материал	по израз	200b, 539b
HE= ⁴	Автор – унифицирана форма на име на лице	по израз	700abcdef-702abcdef, 904abcdef
IS=	Номер на том	по дума	215h
NM=	Наименование на производителя	по израз	210g
PM=	Място на производство	по израз	210e
PP= ⁴	Място на издаване, разпространение и др.	по израз	210a, 620abcd
PU=	Наименование на издателя	по израз	210c
PY= ⁵	Година на публикуване	по израз	100cd
P2= ⁶	Година на завършване на публикуването	по израз	100d
TI= ⁷	Заглавие	по израз	200acdehi, 501a, 510ai, 512ae, 513ai, 514a-517a, 518ae, 520aehi, 530a, 531ab, 532a, 539acdehi, 540a, 541a, 996h, 997h
TO=	Оригинално заглавие	по израз	500ahi
SO= ⁸	Наименование на източник	по израз	200ai

² При създаване на нов запис, се индексира датата на създаването, а при прехвърляне в локалната база на запис от базата данни за споделена каталогизация или от мрежата COBISS.Net, се индексира датата на прехвърлянето на записа.

³ Подполетата a, b, c, d и f на отделно поле се индексират като един израз във формата a, b d, c, f. Затова, при търсене с префиксите AU= или HE=, се препоръчва терминът за търсене да се съкращава със символа "*".

⁴ Подполетата в поле 620 се индексират като израз, в който подполетата a, b и c са добавени към подполе d. Подполетата са разделени със символа "/".

⁵ Подполето 100d се индексира в индекса PY=, ако кодът в подполе 100b е различен от b или j. Когато кодът в 100b е f или g, всички години между годината в 100c и годината в 100d се индексират.

⁶ Когато в подполе 100b е въведен код b, подполето 100d се индексира в индекс P2=.

⁷ Подполетата 531ab се индексират като един израз във формата a b. За индексирането на подполе 996/997h виж Забележка 1.

Допълнителни индекси – идентификационни данни

префикс	значение	търсене	подполета
AR=	Номер на контролен запис	по израз	7003–7023
BI= ⁹	Означения на записа	по дума и израз	830a, 992bx, 993 (всички подполета)
BN= ¹⁰	ISBN	по израз	010az, 996h, 997h
CD=	CODEN	по израз	040a
CX=	ISSN на серия	по израз	225x
HI=	Йерархия	по израз	4611–4641
NB= ¹¹	Номер в националната библиография	по израз	020ab
NP= ¹²	Други означения за идентификация	по дума и израз	001e, 012a, 013a ¹³ , 022a, 071a
OI=	Номер на задължителния екземпляр	по израз	021b
OR=	Номер на оригиналния запис	по дума	001x
SC=	Отменен ISSN	по израз	011yz
SF=	Непотвърден ISSN	по израз	011f
SN=	ISSN – статия	по израз	011as
SP=	ISSN	по израз	011ec
SL=	ISSN-L	по израз	011l

⁸ В записи за периодични издания подполетата 200ai се индексират като един израз във формата: a. i. Когато се търси с префикс SO=, се препоръчва изразът за търсене да се ограничава със звездичка.

⁹ Подполетата 830a и 992b се индексират по дума, подполе 992x и всички подполета на поле 993 – по израз.

¹⁰ Съдържанието се индексира без тирета. Ако в подполе 010a е въведен десетцифрен номер (десет цифри без тирета), автоматично се генерира съответният тринайсетцифрен номер и също се прибавя към индекса. Когато първите пет символа в поле 996h или 997h са „ISBN”, номерът, предхождан от тези символи се индексира в индекса BN=. В противен случай подполетата 996h или 997h се индексират в индекса /TI и TI=.

¹¹ Съдържанията на подполетата 020a и 020b, които са разделени с интервал, се индексират като един израз. Подполе b се индексира и самостоятелно.

¹² Подполетата 001e, 013az, 017az, 022a и 856g се индексират по израз, подполето 012a по думи и подполето 071a по думи и по израз.

¹³ Съдържанието на подполе 013a се индексира с тирета и без тирета. Когато номерът в подполета 013a или 013z е десетцифрен (десет цифри без тирета), автоматично се генерира 13-цифров номер и и също се добавя към индекса.

Допълнителни индекси – анализ на съдържанието

префикс	значение	търсене	подполета
PN= ¹⁴	Име на лице, използвано като предмет	по израз	600abcdef, 960abcdef
CS=	Наименование на колективен орган, използвано като предмет	по израз	601ab, 961ab
FN=	Име на фамилия, използвано като предмет	по израз	602a, 962a
TS=	Заглавие, използвано като предмет	по израз	605ai, 965ai
TN=	Тематична предметна рубрика	по израз	606a, 966a
GN=	Географска предметна рубрика	по израз	607a, 967a
CH=	Хронологична предметна рубрика	по израз	608a, 968a
FS=	Формална предметна рубрика	по израз	609a, 969a
DX=	Тематична подрубрика	по израз	600x–609x, 960x–969x
DY=	Географска подрубрика	по израз	600y–609y, 960y–969y
DW=	Формална подрубрика	по израз	600w–609w, 960w–969w
DZ=	Хронологична подрубрика	по израз	600z–609z, 960z–969z
DU=	Неконтролирани предметни термини	по израз	610abz
SU=	Всички предметни термини	по израз	600–610, 960–969 (всички подполета)
GE=	Ключови думи – NUK	по израз	627a
DC=	УДК	по израз	675au
OC= ¹⁵	Индекси от други класификационни системи	по израз	686a2

¹⁴ За индексирането на полетата 600 и 960 виж Забележка 3 .

¹⁵ Първата дума от подполе 6862 и съдържанието на подполе 686a се индексират като един израз. Между тях се добавя интервал. Ако не е въведено подполе 6862, се индексира само съдържанието на подполе 686a, предхождано от "---".

Допълнителни индекси – кодирани данни

префикс	значение	търсене	подполета
AC= ¹⁶	Код за ролята на лицето по отношение на библиографската единица	по израз	7004–7024
AS=	Шифър на изследователя	по израз	7007–7027
CC=	Код за съдържание	по израз	105bc, 140d
CO=	Страна/регион на публикацията	по израз	102ab
DT= ¹⁷	Библиографско ниво	по израз	001c
FC=	Шифър на институцията/ организацията	по израз	7008–7028, 7108–7128
FQ=	Периодичност	по израз	110b
FR= ¹⁸	Физическа форма	по израз	001b, 115agk, 116ag, 117a,

¹⁶ Вместо чрез булевия оператор AND, префиксите за търсене AU=, AC=, FC= и AS= могат да се съчетават и чрез (W). В такъв случай, те трябва да се подреждат в посочената по-горе последователност. Когато един от префиксите AC= или FC= е пропуснат, се използва операторът (2W). Резултатите от такова търсене са записи, които съдържат зададените данни само в същото поле 7XX.

Примери: *SELECT AU=Kos, Vinko* (W) AC=730* – търсене на записи, в които авторът Vinko Kos е посочен като преводач

SELECT AU=Rozman, Ivan (W) AC=991 (W) FC=3-2** – търсене на записи, в които Ivan Rozman е посочен като научен ръководител в един от факултетите на Университета в Марибор

SELECT AU=Rozman, Ivan (2W) FC=3-2** – търсене на записи, в които Ivan Rozman е посочен като автор в един от факултетите на Университета в Марибор

SELECT AC=991 (2W) AS=08067 – търсене на записи, в които Ivan Rozman (код на изследователя 08067) е посочен като научен ръководител

При такова търсене булевият оператор AND не винаги е достатъчно прецизен.

Пример: *SELECT AU=Cankar, Ivan* AND AC=730* – в този случай се извличат и преведените книги на автора Ivan Cankar

¹⁷ Всички кодове от подполе 001c се индексират, с изключение на кодовете m и a.

¹⁸ Индексът FR= (физическа форма) включва кода за вид на записа (**001b**) и кода, който означава отделен вид некнижен материал:

- Подполе **115g** (Физическа форма – проекция на образи, филм): съдържанието на подполето се предхожда от кодовете g (код за проекционни и видеоматериали в 001b) и a (код за филм в 115a) или b (код за проекция на образи в 115a).

Примери: *SELECT FR=gac* – извлича филм в касети

*SELECT FR=ga** – извлича филми

- Подполе **115k** (физическа форма – видеозапис): съдържанието на подполето се предхожда от кодовете g (код за проекционни и видеоматериали в 001b) и c (кодът за видеозапис в 115a).

Примери: *SELECT FR=gcc* – извлича видеозаписи на видеокасета

*SELECT FR=gc** – извлича видеозаписи

- Подполе **116a** (графични материали – означение за конкретния материал): съдържанието на подполето се предхожда от код k (код за двуизмерна графика в 001b).

Пример: *SELECT FR=ke* – извлича фотонегатив – код e

- Подполе **116g** (графични материали – предназначение): съдържанието на подполето се предхожда от код k (код за двуизмерна графика в 001b).

Пример: *SELECT FR=kae* – извлича пощенски картички – код ae

- Подполе **117a** (триизмерни артефакти и предмети – означение за конкретния материал): съдържанието на подполето се предхожда от код r (код за триизмерни артефакти и предмети в 001b).

Пример: *SELECT FR=raq* – извлича играчки – код aq

- Подполе **124b** (картографски материали – форма на картографската единица): съдържанието на подполето се предхожда от код e (код за печатни картографски материали в 001b).

Пример: *SELECT FR=ed* – извлича карти – код d

- Подполе **126a** (звукозаписи – форма): съдържанието на подполето се предхожда от код i (код за немюзикални звукозаписи в 001b) или j (код за музикални звукозаписи в 001b).

- Пример: *SELECT FR=ja* – извлича музикални изпълнения, записани на дискове – код a

- Подполе **128a** (форма на композицията): съдържанието на подполето се предхожда от код от подполетата 001b, c (музикални партитури, печатни), d (музикални партитури, ръкописни) или j (звукозаписи, музикални).

- Примери: *SELECT FR=cmr* – извлича маршове - музикални партитури, печатни

SELECT FR=jmr – извлича маршове – звукозаписи, музикални

префикс	значение	търсене	подполега
			124b, 126a, 128a, 135ab
GP=	Код за официално издание	по израз	100f
IC=	Код за илюстрация	по израз	105a, 140a
LA=	Език	по израз	101a
LC=	Код за жанр	по израз	105fg, 140ef
LO=	Език на оригинала	по израз	101c
MC= ¹⁹	Микроформи – означение за конкретен материал	по израз	130a
RS= ²⁰	Статус на записа	по израз	001a, 998e
RT= ²¹	Вид на записа	по израз	001b
SS=	Статус на продължаващ ресурс	по израз	100b
TA=	Код за предназначение	по израз	100e
TD=	Типология на документите/произведенията	по израз	001t
TY=	Означение за вида на продължаващ ресурс	по израз	110a
UC=	УДК за търсене	по израз	675c
UG=	УДК – съкратен индекс	по израз	675b
US=	УДК за статистика	по израз	675s
EA= ²²	Електронен достъп	по израз	0172, 856u

- Подполе **135a** (вид на електронния ресурс): съдържанието на подполето се предхожда от код "l" (електронни ресурси) от подполе 001b и буквата "t" (вид).

Пример: *SELECT FR=ltl* – извлича текстови електронни ресурси

- Подполе **135b** (електронни ресурси): съдържанието на подполето се предхожда от код l (електронни ресурси) от подполе 001b.

Пример: *SELECT FR=li* – извлича електронни ресурси онлайн

¹⁹ Подполе 130a (микроформи – означение за конкретен материал) се индексира в допълнителния индекс MC=.

Пример: *SELECT MC=e* – извлича микрофиши

²⁰ Подполе 001a се индексира в индекс RS=, ако е въведен код i, p, r или d.

Пример: *SELECT RS=p* – извлича записи за каталогизация в публикацията (CIP)

Подполе 998e (индикатор на набавянето) се индексира и в допълнителния индекс RS=. Префиксите SI=, RS= и AM= могат да бъдат съчетавани чрез оператор (W). В такъв случай, те трябва да се подредят в посочената по-горе последователност. Когато префиксът RS= е пропуснат, се използва операторът (2W). Резултатите от такова търсене са записи, които съдържат зададените данни само в същото поле 998. Това е от особено значение за институции, които подготвят сведения за други институции.

Примери: *SELECT RS=o*

Извлича текущо абониран периодични издания. Когато търсенето се извършва в локални бази данни на институции, които подготвят сведения за други институции, шифърът на институцията/организацията не е от значение.

SELECT SI=50003 (W) RS=o (W) AM=a

Извлича текущо абониран периодични издания, набавени чрез покупка от Централната медицинска библиотека (СМК) (номер на институцията 50003). Командата има смисъл само за локалната база данни на СМК.

SELECT SI=50202 (W) RS=93

Търси дезидерата за 1993 г. в институция с номер 50202. Командата има смисъл само за локалната база данни на тази институция, която подготвя сведения за друга институция.

SELECT SI=50001 (2W) AM=a

Извлича периодични издания, набавени чрез покупка от Националната и университетска библиотека (номер на институцията 50001).

²¹ Подполе 001b се индексира в индекс RT=, когато не е въведен код a.

Пример: *SELECT RT=c* – извлича печатни музикални партитури

Със суфикса /BMA търсенето може да се ограничи до записи, в които подполето 001b съдържа код a и в подполе 130a няма въведена стойност.

Търсенето може да се ограничи само до не книжни материали и чрез логическото отрицание /NBM.

Пример: *SELECT AU=Cankar, Ivan*/BMA*

ОГРАНИЧАВАНЕ

суфикс	значение	подполета
/MON	Монографии	001c=m
/SER	Периодични издания	001c=s
/ART	Съставни части (статии ...)	001c=a
/BMA	Книжни материали	001b=a and 130a does not exist
/NOMON	Всички видове материали, без монографии	
/NOSER	Всички видове материали, без периодични издания	
/NOART	Всички видове материали, без съставни части	
/NBM	Некнижни материали	
/year	Година на публикуване	
/LAT	Латиница	100l=ba
/CIR	Кирилица	100l=c* or 100l=oc

ДРУГИ КОДОВЕ ЗА ИЗХОДИ

код за изход	значение	подполета
AT	Съкратено ключово заглавие	531abc
CE	Дата на създаване	---
CT	Забележка за съдържание	327a
ES	Сведения за изданието	205abdfg
П	Текст на забележка	320a
IF	Импакт фактор	959ab, 110t
MD	Специфично означение за материал	215acdeghik
NU	Номерация на продължаващи ресурси	207a
PA	Адрес на издателя, разпространителя и др.	210b
UR	Унифициран локатор на ресурс (URL)	856u

ЗАБЕЛЕЖКА

Полетата, въведени в полета от блок 4XX са индексирани като самостоятелни полета.

²² С помощта на префикса за търсене $EA=1$ може да се ограничи търсенето само до записи за ресурси с електронен достъп (в подполето 0172 стойността е "doi" или в подполето 856u влоприят индикатор има стойност 0 – *Електронен ресурс* или 1 – *Електронна версия*).